

Petra Buchtová

Petra Buchtová je malířský typ, který vyžívá pomalu, své úkoly si staví co nejsložitější. Zároveň je věřící, tudíž iracionální bytost, která si stále myslí, že povinností malířky je představit své téma jasně, racionálně, s co největším sebezapřením svého malířského naturelu. To se jí přihodilo i v případě magisterské práce.

Petru Buchtovou znám z několika semestrů spolupráce na studiu i zpracování teoretické části diplomové práce. Diplomantka se s odvahou pustila do studia neatraktivního tématu katolického umění devatenáctého století, vycházejícího z nazarénismu, který svou suchou kresebností a prvoplánovým vychovatelstvím zatarasil pražskou Akademii na nějakých čtyřicet let jakýmkoliv novým tendencím. Dodnes přetrvává jeho dědictví ve valné části českých a moravských katolických kostelů s jejich nezáživnými oltářními obrazy a křížovými cestami. Nevýtvarnost a laciný vzhled "svatých obrázků" se stal v jedné práci pro malířku výzvou, na kterou však reaguje smírněji, než by si téma zasloužilo.

Diplomanti, kteří podrobují analýze a kritice současný stav ve svém oboru, nabízejí obvykle vlastní tvůrčí alternativu. Petra Buchtová s obvyklou zdrženlivostí činí jen poloviční krok. Ten ji vzdaluje od témat zátiší s panenkami, v nichž byla malířsky suverénní, a vtahuje ji do sféry, v níž ji na jedné straně svazuje téma z magisterské zkoušky, a téma z požadavků mimouměleckého prostředí. Podrobným studiem tématu navíc Petra získala bohatý přehled o nepočetných tvůrčích rozletech, končících většinou nepochopením a zklamáním. Tyto okolnosti jako kdyby Petru malířsky svazovaly. Zkusila se jim vyhnout výběrem neobvyklého tématu, kterým se staly studie andělíčků i sochy sv. Josefa, uskladněných po dobu rekonstrukce vesnické kapličky v blízkém domku. Magisterské kolekci dominuje triptych, pojednávající Panny Marie Lurdskou, vynořující se z draperií, s hlavou magicky zakrytou lilí. Magičnost tohoto obrazu vynikne mezi formálně precizním pojetím bočních obrazů se sochou svatého Josefa z 19. století v různých pootočeních. Zatímco u mariánského obrazu se divák soustřeďuje na známou, ale zároveň ernstovsky zakrytou Marii - Nevěstou, dvojnásobně pojednaný svatý Josef zaniká před pozadím ze starých, geometricky pojednaných dek, odvolávajících se na přísný geometrismus Rublevových ikon. Koneckonců, v příběhu početí a zrození Ježíše Krista sehrává Josef podružnou roli.

Menší triptych je soustředěn kolem půdního zátiší s andělíčkem mezi různými textiliemi a materiály. Do malířského vesmíru, který nabízejí jejich povrchy, hmoty, prostory, světla, stíny, bohužel Petra nevstupuje. Přesvědčivější je v řadě souběžných studií látek a šátků. Flankování dvěma andílkami poukazuje k oltářnímu triptychu, studijní ráz textilií a prostoru je zase blíže etudě.

Jakýmsi odlehčením je autorkou přiznaná variace na Svatou rodinu v podání Jana Knapa (poznámenaným dávnou spoluprací s Milanem Kuncem). Knapovskou lekci Petra zvládla slušně. Nejblíže jejímu záměru vyjádření osobní, tajnosnubné víry, je řada drobných obrázků rozloženého Betléma. Od variant různých instalací se autorka vrátila k té, kterou jí ukládá znalost tématu. Na řadě drobných prkének - talismanů (škoda, že nejde o ušlechtilá hrušková prkénka jako u Hanuše Schwaigera) Petra Buchtová koncepčně pojednává celý rozložený Betlém, jen s redukováným počtem oveček. Každá figurka spočívá na jinak smotané látce, pokaždé trochu jiné kvality, někdy z ornamentem, někdy bez. Na první pohled jednoduše řada je pročleněna s rafinovanou vynalézavostí. Až na druhý pohled začíná vystupovat totožnost

látek, ve skutečnosti kousků oděvu, někdy intimních. Figurka černého Baltazara dokonce spočívá na ornamentální textilií, která se otvírá do iluzivního prostoru. V nejdrobnějších formátech z poslední doby, tam, kde se opírá o svou dokonalou znalost náboženského tématu i využívá malířských schopností, dostává se Petra Buchtová k bodu, od kterého lze začít.

Předložený soubor má dvě dominanty. jednou je socha Panny Marie Lurdské, zveřejněné - skryté za lilií a textiliemi, druhou, méně patrnou, je cyklus drobných maleb, vnímatelný při osobním prohlížení a doteku. Malba Petry Buchtové je dnes jasně polarizována na nástěnnou a intimní, s množstvím variant a studií mezi nimi.

Věřím, že až autorka fakultu opustí, najde v sobě odvahu k zásadnímu malířskému činu.

Navrhuji hodnocení "B".

PhDr. Pavel Ondračka

Brno, 6. května 2010

